

WEGWIJS IN DE BUDGET- EN SCHULDHULPVERLENING VAN OCMW EN CAW

Enmalige bemiddeling • Budgetbegeleiding • Budgetbeheer
Collectieve Schuldenregeling

INLEIDING

In deze brochure vind je informatie terug over de vormen van budgethulpverlening die het OCMW/CAW jou kan bieden:

- ▶ eenmalige schuldbemiddeling
- ▶ budgetbegeleiding
- ▶ budgetbeheer
- ▶ collectieve schuldenregeling

Eén van deze vier zal wellicht de beste weg zijn om jouw (financiële) problemen te helpen oplossen.

Jij en je maatschappelijk werker zullen samen de meest geschikte vorm uitzoeken. Jullie zullen samen de voor- en nadelen van elke vorm overlopen.

Jouw eigen inbreng speelt hierbij een zeer grote rol. In het OCMW/CAW doen we al het mogelijke om jouw problemen doeltreffend aan te pakken.

Het is belangrijk dat je snel contact opneemt met het OCMW/CAW om erger te voorkomen. Neem nu even de tijd en lees deze brochure. Je vindt er alles nog eens op een rijtje. Het zal jou helpen om een eerste stap te zetten. Je kunt dan samen met je maatschappelijk werker van start gaan met de begeleiding.

ONZE KIJK OP HULP

- ▶ Je kan bij ons met al je vragen terecht
- ▶ We bieden een luisterend oor
- ▶ Je komt terug op adem
- ▶ We nemen jou en je situatie ernstig
- ▶ We vinden wederzijds respect en een constructieve dialoog erg belangrijk
- ▶ Goede hulpverlening is een proces van vertrouwen geven en krijgen
- ▶ We bekijken je rechten en plichten
- ▶ We zoeken gepaste hulp samen met jou
- ▶ We gaan voorzichtig om met jouw gegevens
- ▶ We stimuleren en ondersteunen je eigen zelfstandigheid, vooruitgang en waardigheid

EENMALIGE SCHULD BEMIDDELING

EENMALIGE SCHULDBEMIDDELING

Heb je een factuur die je niet onmiddellijk kan betalen?
Weet je niet wat te doen en wil je hierbij graag snel hulp?
Dan kan eenmalige schuldbemiddeling jou helpen!

WAT IS EENMALIGE SCHULDBEMIDDELING?

De maatschappelijk werker kan bemiddelen bij een factuur die je niet in één keer kan betalen. Hij/zij onderhandelt en spreekt een afbetalingsplan af.

Jij regelt zelf de betalingen. Het opvolgen van het afbetalingsplan ligt volledig in jouw handen.

WAT KUNNEN EENMALIGE SCHULDEN ZOAL ZIJN?

- ▶ Ziekenhuisfactuur
- ▶ Eindafrekening gas en elektriciteit
- ▶ Belastingen
- ▶ Eindafrekening waterverbruik
- ▶ Telefoonrekening
- ▶ ...

**BELANGRIJK: WACHT NIET TE LANG OM MET JE FACTUREN
NAAR HET OCMW OF CAW TE STAPPEN!**

HOE VERLOOPT EENMALIGE BEMIDDELING?

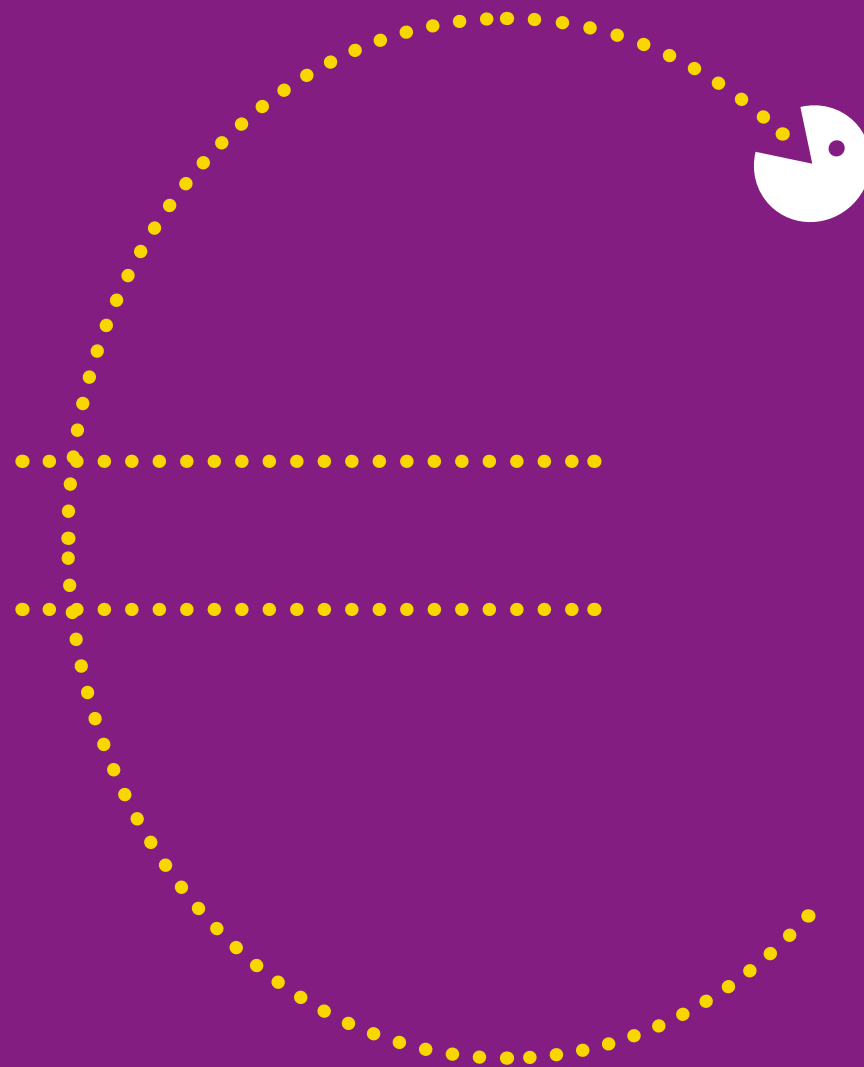
- ▶ Je bekijkt met de maatschappelijk werker wat een haalbare afbetaling is. Hij/zij zal daarbij rekening houden met het bedrag van je inkomsten en uitgaven.
- ▶ De maatschappelijk werker legt dit voorstel voor aan je schuldeiser.
- ▶ Zodra deze een akkoord bereikt hebben, zal jij de afgesproken afbetaling stipt moeten uitvoeren. Anders kan je opnieuw in moeilijkheden komen.

Het kan zijn dat eenmalige bemiddeling bij jou geen uitkomst biedt. Er zijn andere vormen van hulp mogelijk. Wanneer blijkt dat er meerdere schulden zijn, kan een andere vorm van hulpverlening misschien meer aangewezen zijn.

TIP

GOED OM WETEN

- ▶ Je bent zelf verantwoordelijk voor de opvolging van de gemaakte afspraken.
- ▶ De maatschappelijk werker volgt je situatie niet op bij een eenmalige bemiddeling. Je kunt wel meerdere keren naar het OCMW/CAW komen. Hulp vragen mag altijd.
- ▶ De hulp die je krijgt van je maatschappelijk werker bij eenmalige bemiddeling is altijd gratis.
- ▶ De maatschappelijk werker bekijkt met jou of je eventueel in aanmerking komt voor bepaalde premies of subsidies.

BUDGET BEGELEIDING

BUDGETBEGELEIDING

Heb je het moeilijk om de eindjes aan elkaar te knopen?

Heb je een beperkt aantal schulden?

Durf je geen contact opnemen met schuldeisers voor een afbetalingsplan?

Wil je graag zelf je betalingen doen?

Wil je daar graag hulp bij?

Dan is budgetbegeleiding misschien iets voor jou!

WAT IS BUDGETBEGELEIDING?

- ▶ Bij budgetbegeleiding geeft de maatschappelijk werker advies, informatie en praktische tips over hoe je best je inkomen beheert.
- ▶ Hij bemiddelt met je schuldeisers.
- ▶ Je blijft beschikken over je eigen inkomen: je blijft zelf verantwoordelijk voor je uitgaven en het uitvoeren van eventuele afbetalingen.

BELANGRIJK:

- ▶ Eerlijkheid en vertrouwen zijn belangrijk. Hoe meer vertrouwen er is, hoe beter het is voor de onderlinge samenwerking. Enkel zo kan de maatschappelijk werker je gepast ondersteunen.
- ▶ Je hoeft geen schulden te hebben om te kunnen starten met budgetbegeleiding. Dit kan bijvoorbeeld ook wanneer je het gevoel hebt dat je je budget niet goed kan beheren en je hier graag wat ondersteuning bij wil.

HOE VERLOOPT BUDGETBEGELEIDING?

Een akkoord bereiken met je schuldeisers en afspraken met de maatschappelijk werker.

Je maatschappelijk werker zal je tijdens je eerste gesprek vragen om documenten over jouw inkomsten, uitgaven en schulden mee te brengen. Daarna maakt hij samen met jou een budgetplan op. Een budgetplan is een overzicht om (opnieuw) zicht te krijgen op je financiële situatie.

Het is belangrijk dat je vóór het eerste gesprek nadenkt over een aantal zaken:

- ▶ Hoeveel geld heb je nodig om maandelijks rond te komen?
- ▶ Waarvan wil je geen afstand doen?

Zo kan je maatschappelijk werker hiermee rekening houden bij het opstellen van een budgetplan.

Eerst moet je over je budgetplan een akkoord bereiken met je maatschappelijk werker. Pas daarna neemt hij/zij contact op met de schuldeisers. Zodra de schuldeisers akkoord zijn kan je de afbetaling starten.

Overleg is belangrijk

Je maatschappelijk werker zal regelmatig samen met jou bekijken hoe de betalingen lopen.

Hij/zij zal je vragen om minstens éénmaal per maand langs te komen met de betaalbewijzen, zodat hij de afspraken kan opvolgen. De bankverrichtingen kunnen eventueel ook online samen uitgevoerd en opgevolgd worden.

Hij zal met jou ook bespreken hoe je de budgetbegeleiding ervaart. Misschien vind je dat er bepaalde zaken doorgepraat of aangepast moeten worden. Aarzel niet om dit te bespreken.

BELANGRIJK:

- ▶ Als er onverwachte dingen gebeuren, breng dit dan meteen ter sprake bij je maatschappelijk werker. Jullie kunnen dan samen de afspraken misschien wat aanpassen.
- ▶ Verandert jouw gezinssituatie of is je inkomen gewijzigd? Laat dit dan tijdig weten aan je maatschappelijk werker. Indien nodig kan het budgetplan aangepast worden.

Je kunt het opnieuw zelf aan?

Zijn je schulden afbetaald?

Dan hoeft de budgetbegeleiding niet meteen te eindigen.

De begeleiding kan verder lopen tot het ogenblik dat jij zelf klaar bent om te stoppen.

Natuurlijk kan je de budgetbegeleiding ook meteen stoppen. Je kunt nadien wel nog bij je maatschappelijk werker terecht voor een gesprek of specifieke vraag.

WAT VERWACHT HET OCMW/CAW VAN JOU?

- ▶ Je verzamelt alle inlichtingen en documenten die nodig zijn voor het dossier.
- ▶ Je gaat akkoord dat de maatschappelijk werker de nodige informatie navraagt. De maatschappelijk werker zal vooral informatie vragen bij schuldeisers.
- ▶ Je brengt jouw betalingsbewijzen mee.
- ▶ Je probeert geen nieuwe schulden te maken.
- ▶ Je brengt de maatschappelijk werker op de hoogte van elke verandering in je situatie die belangrijk is voor de budgetbegeleiding.

WAT KAN JE VAN HET OCMW/CAW VERWACHTEN?

- ▶ De maatschappelijk werker pakt samen met jou de problemen aan! De druk ligt niet alleen meer op jouw schouders. Je krijgt nuttig advies en praktische ondersteuning. Er is een luisterend oor.
- ▶ De maatschappelijk werker helpt je met het opmaken van een overzicht van je inkomsten en uitgaven.
- ▶ De maatschappelijk werker bemiddelt met schuldeisers en stelt een afbetalingsplan op.

GOED OM WETEN

- ▶ Budgetbegeleiding kan ook na budgetbeheer (zie verder), als je graag verdere ondersteuning wenst bij het uitvoeren van jouw betalingen.
- ▶ In overleg met je maatschappelijk werker kan je ook overstappen van budgetbegeleiding naar budgetbeheer.
- ▶ Indien het nodig is, kan de maatschappelijk werker ook eens langskomen bij je thuis om het verloop van de budgetbegeleiding rustig te bespreken.
- ▶ Bij het starten van budgetbegeleiding kan het OCMW/CAW met jou een contract aangaan. Dit contract vermeldt wat van jou en van het OCMW/CAW verwacht wordt. De maatschappelijk werker zal dit contract met jou doornemen.
- ▶ De hulp die je krijgt van je maatschappelijk werker bij budgetbegeleiding is altijd gratis.

BUDGETBEHEER

Heb je geen zicht meer op je schulden?
Weet je niet meer wat eerst te betalen?
Wordt de druk van de schuldeisers je te veel?
Dan biedt budgetbeheer misschien een uitweg voor jou!

WAT IS BUDGETBEHEER?

- ▶ De maatschappelijk werker beheert, in samenspraak met jou, tijdelijk je geld. Je beschikt niet meer volledig over je eigen inkomen.
- ▶ Je deelt de verantwoordelijkheid over je geld met je maatschappelijk werker. De eindverantwoordelijkheid blijft uiteraard bij jou liggen maar het is de taak van de maatschappelijk werker om de betalingen uit te voeren.
- ▶ Het doel van budgetbeheer is om te leren hoe je zelf (opnieuw) je budget in handen kan nemen.

HOE VERLOOPT BUDGETBEHEER?

Een budgetplan en leefgeld met aandacht voor jouw situatie

- ▶ Je maakt samen met je maatschappelijk werker een overzicht van alle inkomsten, uitgaven en schulden. Hiervoor verzamel je best de nodige papieren:
 - Inkomensbewijzen
 - Facturen
 - Huurovereenkomst
 - Contracten van kredieten
 - Brieven van deurwaarders
 - Brieven van incassobureaus
 - ...

- ▶ Dan maakt je maatschappelijk werker samen met jou een haalbaar budgetplan op. In dit plan houdt hij/zij rekening met jouw situatie.
- ▶ De maatschappelijk werker zal onderhandelen met jouw schuldeisers.
- ▶ In het budgetplan bespreek je samen met je maatschappelijk werker je leefgeld. Het leefgeld dient meestal voor het betalen van voeding, kledij, medische kosten, huishoudelijke kosten,... Het is dan ook belangrijk dat je zelf al nadenkt over wat je zoal nodig hebt voor jou en je gezin.
- ▶ De grootte van je leefgeld is natuurlijk afhankelijk van je inkomen, vaste kosten, schuldenlast en gezinssituatie.
- ▶ Soms heb je in het budgetplan nog geld over. Dat kan je sparen. Daarmee kan je dan jaarlijks terugkerende kosten betalen (zoals je brandverzekering). En je kan er iets leuks mee doen.

Twee of drie bankrekeningen

- ▶ Je maatschappelijk werker opent een 'budgetbeheerrekening': dit is een nieuwe bankrekening waarop je inkomsten gestort worden. Enkel de maatschappelijk werker kan met deze rekening betalingen uitvoeren. Je ontvangt van je maatschappelijk werker wel de uittreksels van deze rekening of je kan de rekening raadplegen via online bankieren.
- ▶ De maatschappelijk werker stort je leefgeld op je eigen bankrekening of op een speciaal voor jou geopende rekening (de zogenaamde 'afnamerekening'). Dit kan met een wekelijkse tot maandelijks storting.

- ▶ Naast deze twee rekeningen wordt vaak ook een spaarrekening voor jou geopend. Hier kan de maatschappelijk werker geld op storten dat over is aan het einde van de maand.

Betrokkenheid en goed overleg zijn belangrijk

- ▶ De maatschappelijk werker zal samen met jou regelmatig bekijken hoe de betalingen lopen.
- ▶ Hij/zij zal met jou spreken over hoe je het budgetbeheer ervaart. Misschien vind je dat er bepaalde zaken doorgepraat of aangepast moeten worden. Aarzel niet om dit te bespreken.
- ▶ Als er onverwachte dingen gebeuren, breng dit dan meteen ter sprake bij je maatschappelijk werker. Jullie kunnen dan samen de afspraken misschien wat aanpassen.
- ▶ Jouw medewerking, verantwoordelijkheid en motivatie zijn heel belangrijk voor het goede verloop van het budgetbeheer!

Je kan je betalingen opnieuw zelf doen

- ▶ Het kan zijn dat je het na een tijdje ziet zitten om opnieuw zelf je zaken te regelen.
- ▶ Zodra een aantal schulden is afbetaald, kan je dan je budget stilaan opnieuw in eigen handen nemen.
- ▶ Je kunt overwegen om naar budgetbegeleiding over te stappen.
- ▶ Geef jezelf echter wat tijd en doe dit niet overhaast.

WAT VERWACHT HET OCMW/CAW VAN JOU?

- ▶ Je verzamelt alle inlichtingen en documenten die nodig zijn voor het dossier.
- ▶ Je geeft de maatschappelijk werker volmacht om je budget te beheren.
- ▶ Je gaat akkoord om je inkomsten op de budgetbeheerrekening te storten.
- ▶ Je probeert geen nieuwe schulden aan te gaan.
- ▶ Je brengt de maatschappelijk werker op de hoogte van elke verandering in je situatie die belangrijk is voor het budgetbeheer.

WAT KAN JE VAN HET OCMW/CAW VERWACHTEN?

- ▶ De maatschappelijk werker pakt samen met jou de problemen aan! De druk ligt niet alleen meer op jouw schouders.
- ▶ Je krijgt ondersteuning, er is een luisterend oor.
- ▶ Je krijgt een overzicht van alle inkomsten en uitgaven die je maatschappelijk werker heeft uitgevoerd.

GOED OM WETEN

- ▶ Indien het nodig is, kan de maatschappelijk werker ook eens langskomen bij je thuis om het verloop van het budgetbeheer rustig te bespreken.
- ▶ Bij het starten van budgetbeheer kan het OCMW/CAW met jou een contract aangaan. Dit contract vermeldt wat van jou en van het OCMW/CAW verwacht wordt. De maatschappelijk werker zal dit contract met jou doornemen.
- ▶ Je hoeft geen schulden te hebben om te kunnen starten met budgetbeheer. Dit kan bijvoorbeeld ook wanneer je het gevoel hebt dat je je budget niet goed kan beheren en je hier graag ondersteuning bij wil.
- ▶ De hulp die je krijgt van je maatschappelijk werker bij budgetbeheer is altijd gratis.

COLLECTIEVE SCHULDEN REGELING

COLLECTIEVE SCHULDENREGELING

Heb je erg hoge schulden?

Is er geen haalbare afbetaling meer mogelijk?

Heb je geen geld meer om rond te komen?

Kan je geen kant meer uit?

Dan kan je er met een collectieve schuldenregeling weer bovenop komen!

Wat is een collectieve schuldenregeling?

De collectieve schuldenregeling biedt mensen met een overmatige schuldenlast de kans om na een aantal jaren opnieuw schuldenvrij te worden. Dit gebeurt via een gerechtelijke procedure.

De collectieve schuldenregeling probeert jouw belangen en die van de schuldeisers in evenwicht te brengen.

HOE VERLOOPT EEN COLLECTIEVE SCHULDENREGELING?

Opmaken van het verzoekschrift

- ▶ Je moet zelf een aanvraag indienen bij de rechtbank. Dit gaat via een zogenaamd verzoekschrift. Het OCMW helpt je om alle nodige gegevens te verzamelen en kan het verzoekschrift opmaken. Dit is gratis.
- ▶ Ook een pro-Deodocaat kan je helpen bij het opstellen van een verzoekschrift. Ook dit is gratis.
- ▶ Aan de hand van het verzoekschrift zal de rechter een beslissing nemen. Als hij je toelaat tot de collectieve schuldenregeling, zal hij onmiddellijk een schuldbemiddelaar aanstellen.

Aanstellen van de schuldbemiddelaar

- ▶ Er wordt een schuldbemiddelaar aangesteld. Dit kan een jurist van het OCMW, van een dienst waarmee het OCMW/CAW samenwerkt of een advocaat zijn.
- ▶ Zodra je een schuldbemiddelaar hebt, moeten al je inkomsten op een rekening bij de schuldbemiddelaar terecht komen.
- ▶ Je hebt recht op leefgeld. Met leefgeld kan je onder andere voeding, kledij, medische kosten en huishoudelijke kosten betalen. Bespreek samen met je schuldbemiddelaar hoeveel leefgeld je nodig hebt om rond te komen.
- ▶ Dan zal de schuldbemiddelaar een voorstel tot afbetaling opmaken. Daarvoor gaat hij/zij onderhandelen met jou en de schuldeisers. In dit voorstel moet je bijzonder aandacht besteden aan volgende afspraken:
 - het bedrag van je leefgeld
 - de afbetaling van de schuldeisers
 - de duur van de regeling
- ▶ Het is mogelijk dat jij of één van de schuldeisers niet akkoord gaat met het voorstel. De rechter beslist in dat geval over je leefgeld, het bedrag dat moet afbetaald worden en de duur van de regeling.

WAT VERWACHT DE SCHULDBEMIDDELAAR VAN JOU?

- ▶ Je mag geen nieuwe schulden maken.
- ▶ Je laat je inkomsten rechtstreeks aan je schuldbemiddelaar storten.
- ▶ Je dient je in te spannen om je inkomsten te verhogen.
- ▶ Je houdt de schuldbemiddelaar altijd op de hoogte van wijzigingen in je situatie

- ▶ Je moet de afspraken met je schuldbemiddelaar nakomen. Wanneer je je verplichtingen niet nakomt kan de rechter de collectieve schuldenregeling stopzetten. Pas na 5 jaar jaar kan opnieuw een verzoekschrift tot collectieve schuldenregeling worden ingediend.

WAT KAN JE VAN DE SCHULDBEMIDDELAAR VERWACHTEN?

- ▶ De schuldbemiddelaar (en niet jij) zal alle brieven van schuldeisers en deurwaarders behandelen.
- ▶ Je bent beschermd tegen je schuldeisers. Ze mogen ook geen verdere kosten of intresten meer aanrekenen.
- ▶ Schuldeisers kunnen geen beslag meer leggen op jouw bezittingen.
- ▶ Je wordt op de hoogte gehouden van de evolutie van je financiële situatie.
- ▶ De schuldbemiddelaar maakt een afbetalingsplan op en betaalt de schuldeisers.

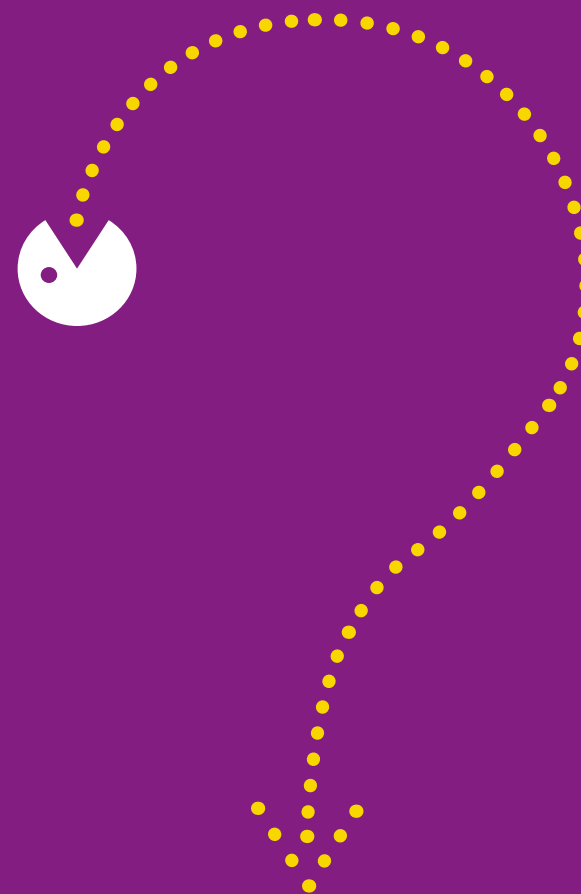
GOED OM WETEN

- ▶ Het OCMW/CAW kan je helpen om uit te maken of een collectieve schuldenregeling aangewezen is in jouw situatie.
- ▶ Denk goed na voor je begint met een collectieve schuldenregeling. Het vraagt veel inspanningen en is een moeilijke juridische materie.
- ▶ Een collectieve schuldenregeling duurt in principe maximum 7 jaar. Laat je daarom vanaf het begin goed informeren. Het is normaal dat je vragen zal blijven hebben. Je kunt gedurende de procedure nog steeds terecht bij het OCMW/CAW voor advies en begeleiding.
- ▶ Een collectieve schuldenregeling is **niet** gratis. Informeer je goed over de mogelijke kosten.

CONTACT

Deze brochure is een product van het samenwerkingsverband BudgetInzicht Oost-Vlaanderen, Regio Gent-Eeklo.

De brochure is gebaseerd op de folder 'Wegwijs in de OCMW-schuld-bemiddeling', die tot stand gekomen is door de dialooggroep klantenparticipatie, deel van de Emancipatorische Projecten van OCMW Gent.

Wie met vragen zit rond schulden, of vragen heeft rond zijn budget, kan voor meer informatie terecht op de website www.eerstehulpbijschulden.be.

Voor vragen kan je ook altijd terecht bij een CAW of OCMW. Een organisatie bij jou in de buurt kan je vinden via www.eerstehulpbijschulden.be/contact.

biz GENT
EKKLO
Budget in Zicht
OOST-VLAANDEREN

Vlaanderen
verbeelding werkt

CAW
versterkt welzijn